

SPRAWOZDANIE Z IV OGÓLNOPOLSKIEGO FORUM MŁODYCH KRYMINOLOGÓW *PRAWO KARNE I KRYMINOLOGIA WOBEC KRYZYSÓW XXI W., BIAŁYSTOK 18–20 MAJA 2022 R.*¹

Justyna Omeljaniuk

Katedra Prawa Karnego i Kryminologii Wydziału
Prawa Uniwersytetu w Białymstoku
ORCID: 0000-0002-8206-5304
e-mail: omejustyna@gmail.com

IV Ogólnopolskie Forum Młodych Kryminologów (OFMK) odbyło się w dniach 18–20 maja 2022 r., w formie stacjonarnej, w hotelu Podlasie w Białymstoku. Wydarzenie zostało objęte Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. Hasłem przewodnim było: „Prawo karne i kryminologia wobec kryzysów XXI w.”. Wybór tego tematu był spowodowany mnogością kryzysów, z którymi w XXI w. przychodzi mierzyć się zarówno Polsce, jak i innym państwom.

Poprzednie edycje OFMK również poświęcono istotnym zagadnieniom związanym z:

- przestępczością i patologiami społecznymi – hasłem przewodnim I OFMK (19–20 maja 2016 r.) była *„Współczesna przestępczość i patologie społeczne z perspektywy interdyscyplinarnych badań kryminologicznych”*,
- przestępczością i płynącymi z niej wyzwaniem dla kryminologii – hasłem przewodnim II OFMK (10–11 maja 2018 r.) była *„Przestępczość XXI wieku – szanse i wyzwania dla kryminologii”*,
- badaniami kryminologicznymi – hasłem przewodnim III OFMK (23–25 września 2020 r.) były *„Badania kryminologiczne a praktyka – perspektywa krajowa i międzynarodowa”*².

Dążąc do rozwoju interdyscyplinarności OFMK, jego dotychczasowi organizatorzy – Katedra Prawa Karnego i Kryminologii Wydziału Prawa UwB oraz Międzynarodowe Centrum Badań i Ekspertyz Kryminologicznych – połączyli siły z Instytutem Studiów Kobięcych, który stał się współorganizatorem IV edycji

- 1 IV Ogólnopolskie Forum Młodych Kryminologów dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach programu „Doskonała Nauka” Ministra Edukacji i Nauki. Nazwa projektu: „IV Ogólnopolskie Forum Młodych Kryminologów „Prawo karne i kryminologia wobec kryzysów XXI w.” (nr rej. DNK/SN/514450/2021).
- 2 D. Dajnowicz, E. Jurgielewicz-Delegacz, *Sprawozdanie z I Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów Białystok, 19–20 maja 2016 r.*, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Kryminologicznego im. prof. Stanisława Batawii” 2016, nr 23, s. 143–147.
- 3 D. Dajnowicz-Piesiecka, E. Jurgielewicz-Delegacz, *Sprawozdanie z II Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów, Białystok, 10–11 maja 2018 r.*, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Kryminologicznego im. prof. Stanisława Batawii” 2018, nr 25, s. 231–237.
- 4 E. Płońska, *Sprawozdanie z III Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów Badania kryminologiczne a praktyka – perspektywa krajowa i międzynarodowa, Białystok 23–25 września 2020 r.*, „Zeszyty Prawnicze” 2021, nr 21(2), s. 355–359.

OFMK. Instytut Studiów Kobięcych jest organizacją od lat współpracującą ze środowiskiem naukowym Uniwersytetu w Białymstoku. Prowadzi i upowszechnia badania naukowe dotyczące zwłaszcza tematyki kobiecej, jak również prawnej, edukacyjnej, czy z obszaru kultury i sztuki. Mając na względzie wcześniejszą współpracę Wydziału Prawa UwB z ISK, zdecydowano o połączeniu sił również w obszarze Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów⁵.

Koordynatorem OFMK ds. konferencji była dr Diana Dajnowicz-Pisiecka, która zorganizowała wydarzenie przy wsparciu sekretariatu OFMK, w skład którego weszły: mgr Aleksandra Stachelska, mgr Justyna Omeljaniuk, mgr Adriana Kuligowska, Gabriela Derehajło i Martyna Zajkowska. Dr Emilia Jurgielewicz-Delegacz pełniła funkcję koordynatora OFMK ds. monografii.

Podczas konferencji odbyła się także premiera monografii konferencyjnej pt. „Prawo karne i kryminologia wobec kryzysów XXI w.”⁶, która ukazała się pod red. E.W. Pływaczewskiego, D. Dajnowicz-Pisieckiej i E. Jurgielewicz-Delegacz. Monografia ta jest już czwartą publikacją zrealizowaną w ramach kolejnych edycji OFMK.

Pokłosiem wcześniejszych edycji OFMK są bowiem następujące tytuły:

- „Współczesna przestępczość i patologie społeczne z perspektywy interdyscyplinarnych badań kryminologicznych”⁷ – I OFMK,
- „Przestępczość XXI wieku – szanse i wyzwania dla kryminologii”⁸ – II OFMK,
- „Badania kryminologiczne a praktyka – perspektywa krajowa i międzynarodowa”⁹ – III OFMK.

Do IV edycji OFMK – Komitet Naukowy w składzie: prof. dr hab. dr h.c. Emil W. Pływaczewski, prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk, prof. dr hab. Katarzyna Laskowska, dr hab. Wojciech Filipkowski, prof. UwB oraz prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz wybrał ponad 100 uczestników reprezentujących 23 polskie ośrodki naukowe oraz 8 uczelni zagranicznych. Wśród biorących udział w Forum byli młodzi naukowcy, jak również doświadczeni badacze z obszaru prawa i kryminologii, a także praktycy prawa i funkcjonariusze organów ścigania. Dzięki nim czwarta edycja Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów składała się z 11 sesji obrad oraz dwóch sesji eksperckich.

Zagraniczne ośrodki, których reprezentanci wzięli udział w OFMK to: University of Nebraska Omaha, L'Université du Luxembourg, University of Salzburg, Arizona State University, National and Kapodistrian University of Athens, Sam Houston State University, Vilnius University.

Natomiast polskie ośrodki, których reprezentanci wzięli udział w OFMK to: Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, NASK Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Studiów Kobięcych, uniwersytety: Jana Kochanowskiego w Kielcach, Gdański, im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w Białymstoku, Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Zielonogórski, Wrocławski, Warszawski, Jagielloński, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Łódzki, Rzeszowska Szkoła Wyższa, politechniki Śląska i Białostocka, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie oraz Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu. Ponadto w IV OFMK wzięli udział przedstawiciele: Kancelarii Adwokackiej s.c. Kaczmarek & Kurowski, Prokuratury Rejonowej Warszawa-Śródmieście w Warszawie oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku.

Otwarcie i inaugurację IV OFMK poprzedził Jubileusz 70. urodzin prof. dr. hab. dr. h.c. Emila W. Pływaczewskiego. Odbył się on 18 maja 2022 r., w hotelu Podlasie w Białymstoku. Organizatorami jubileuszu

5 Więcej o działalności Instytutu można przeczytać na stronie WWW tej organizacji: <http://www.isk.bialystok.pl/> [dostęp: 29.07.2022].

6 E.W. Pływaczewski, E. Jurgielewicz-Delegacz, D. Dajnowicz-Pisiecka (red. nauk.), *Prawo karne i kryminologia wobec kryzysów XXI w.*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2022, s. 912.

7 E.W. Pływaczewski, E. Jurgielewicz-Delegacz, D. Dajnowicz-Pisiecka (red. nauk.), *Współczesna przestępczość i patologie społeczne z perspektywy interdyscyplinarnych badań kryminologicznych*, C.H. Beck, Warszawa 2017, s. 304.

8 E.W. Pływaczewski, E. Jurgielewicz-Delegacz, D. Dajnowicz-Pisiecka (red. nauk.), *Przestępczość XXI wieku – szanse i wyzwania dla kryminologii*, Wolters Kluwer, Warszawa 2020, s. 556.

9 E.W. Pływaczewski, E. Jurgielewicz-Delegacz, D. Dajnowicz-Pisiecka (red. nauk.), *Badania kryminologiczne a praktyka – perspektywa krajowa i międzynarodowa*, Wolters Kluwer, Warszawa 2022, s. 792.

byli prof. dr hab. Katarzyna Laskowska, prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk oraz dr hab. Wojciech Filipkowski, prof. UwB wspierani przez współpracowników z Katedry Prawa Karnego i Kryminologii Wydziału Prawa UwB. W uroczystości uczestniczyły osobistości świata naukowego z całej Polski oraz z zagranicy. Otwarcia spotkania dokonała prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk. Następnie dr hab. Wojciech Filipkowski, prof. UwB dokonał prezentacji życiorysu Profesora Emila W. Pływaczewskiego. Z kolei wystąpienie w imieniu młodych naukowców z Katedry Prawa Karnego i Kryminologii Wydziału Prawa UwB – wygłosiła dr Magdalena Perkowska. Swoje wystąpienia zaprezentowali również zaproszeni goście. Ponadto, uczestnikom Jubileuszu zaprezentowano prezentację z fotografiami z życia Jubilata pt. „Zatrzymane w kadrze”.

Tego samego dnia, tj. 18 maja 2022 r. miało miejsce uroczyste otwarcie IV Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów, którego dokonał inicjator i pomysłodawca OFMK – prof. dr hab. dr. h.c. Emil W. Pływaczewski. Następnie wykład inauguracyjny pt. „*Role of Criminology in the Globalized World*” wygłosił prof. Chris Eskridge ze School of Criminology and Criminal Justice, University of Nebraska Omaha.

W dalszej kolejności odbyły się dwie sesje obrad:

- I. Sesja obrad „Prawo karne i kryminologia a wybrane wyzwania etyczne”, której przewodniczyła dr hab. Marta Romańczuk-Grącka,
- II. Sesja obrad „Wybrane aspekty przestępczości w Europie”, której przewodniczyła dr Magdalena Perkowska.

Podczas sesji I referowali: dr Joanna Narodowska, dr Diana Dajnowicz-Piesiecka, mgr Paulina Waszkiewicz oraz mgr Kamil Łakomy. Natomiast podczas sesji II swoje wystąpienia przedstawili: dr Emilia Jurgielewicz-Delegacz, dr Bartłomiej Kowalski, mgr Marcin Biskupski oraz mgr Szymon Buczyński.

Pierwszy dzień IV Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów zwieńczyła uroczysta kolacja, w której udział wzięli uczestnicy konferencji.

Drugi dzień OFMK, 19 maja 2022 r., obfitował w wiele interesujących wystąpień. Oprócz pięciu sesji obrad odbyły się również dwie sesje eksperckie. Dzień rozpoczął się III i IV sesją obrad, które prowadzono równolegle.

III sesja zatytułowana została „Prawo karne i kryminologia wobec ochrony zdrowia i bezpieczeństwa człowieka”. Sesji tej przewodniczył prof. dr hab. Wiesław Pływaczewski. Prelegentami byli zaś: dr Korneliusz Łukasik, dr Cezary Kąkol, dr Paulina Pawluczuk-Bućko, dr Anna Płońska, dr Janusz Kaczmarek, mgr Maciej Kaczmarek, mgr Adriana Kuligowska.

Natomiast IV sesji obrad pt. „Prawo karne i kryminologia wobec przestępczości w państwach trzecich i kryzysu migracyjnego” – przewodniczyła dr hab. Monika Kotowska. Swoje wystąpienia podczas tego panelu przedstawili: dr Magdalena Ickiewicz-Sawicka, mgr Paulina Sidor-Borek, mgr Magdalena Okułowicz-Kierczak, mgr Karolina Kamińska-Surówka, mgr Justyna Omeljaniuk oraz mgr Marzena Zieziula.

Następnie uczestnicy OFMK mieli możliwość uczestniczenia w eksperckiej sesji plenarnej „Aktualne problemy prawa karnego i kryminologii na tle kryzysów XXI w.”, której przewodniczącą była prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk. Swoje wystąpienia podczas tej sesji wygłosili następujący przedstawiciele kryminologii:

- prof. dr hab. Irena Rzeplińska z Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk – tytuł wystąpienia: „Kryminolog wobec kryzysów współczesności – co widzi?”,
- prof. dr hab. Krzysztof Krajewski z Katedry Kryminologii na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego – tytuł wystąpienia: „Kryminologia kryzysów, czy kryzys kryminologii?”,
- prof. dr hab. Wiesław Pływaczewski z Katedry Kryminologii i Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – tytuł wystąpienia: „Badania kryminologiczne w obszarze zielonej przestępczości – stan obecny i nowe wyzwania wobec współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych”,

- prof. dr hab. Katarzyna Laskowska z Katedry Prawa Karnego i Kryminologii na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku – tytuł wystąpienia: „Stan, wyzwania i perspektywy rozwoju kryminologii we współczesnej Rosji”,
- dr hab. Marcin Wielec z Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego – tytuł wystąpienia: „Wyzwania nowoczesnego postępowania karnego – zastosowanie sztucznej inteligencji”,
- dr hab. Wojciech Zalewski, prof. UG z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego – tytuł wystąpienia: „Współczesne oblicza polityki kryminalnej”,
- prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk z Katedry Prawa Karnego i Kryminologii na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku – tytuł wystąpienia: „Prawo karne i kryminologia wobec transplantacji narządów w Polsce w XXI w.”.

Kolejną sesją ekspercką była sesja zagraniczna zatytułowana *Current issues in criminal law and criminology in the face of 21st-century crises*. Sesji przewodniczył dr hab. Wojciech Filipkowski, prof. UwB. Obrady odbyły się w języku angielskim. Wystąpienia na tej sesji wygłosili:

- prof. Chris Eskridge ze School of Criminology and Criminal Justice, University of Nebraska Omaha – tytuł wystąpienia: *Role of Professional Societies*,
- prof. Kurt Schmoller z Department of Criminal Law and Criminal Procedure, University of Salzburg – tytuł wystąpienia: *New Developments on Euthanasia in Austria*,
- dr Kwan-Lamar Blount-Hill z Arizona State University – tytuł wystąpienia: *Diversity and Exclusion: National Heterogeneity/Homogeneity, Inclusion, Individualism, „Good” Governance, Conflict and Crimes*,
- dr Georgios Giannoulis z Faculty of Law, National and Kapodistrian University of Athens – tytuł wystąpienia: *„Coronopticon” and „coronavirus (over/) criminalization”*,
- dr Karol Rutkowski z Institute of Justology – tytuł wystąpienia: *Predictive justice*,
- dr hab. Wojciech Filipkowski, prof. UwB z Katedry Prawa Karnego i Kryminologii na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku – tytuł wystąpienia: *Criminological forecasting – contemporary trends of development*.

W dalszej części dnia, podczas V sesji obrad „Problemy związane z izolacją penitencjarną”, której przewodniczył dr Maciej Duda, swoje wystąpienia przedstawili: dr Anna Świerczewska-Gąsiorowska, dr Eliza Mazur, mgr Olga Wanicka, mgr Agnieszka Urszula Romanowska-Konopka, mgr Radosław Jasiński oraz mgr Joanna Klimczak.

Po obiedzie konferencyjnym, podczas sesji VI „Stan przestępczości w dynamicznie zmieniającym się społeczeństwie”, której przewodniczyła dr Joanna Narodowska, swoje referaty wygłosili: dr hab. Grzegorz Skowronek, prof. UJK, dr Maciej Duda, dr Ryszard Mochocki, mgr Paula Seifert, mgr Emilia Płońska, mgr Karolina Ferreira-Fernandes oraz mgr Maria Plucińska.

Ostatnia sesja, drugiego dnia IV OFMK, tj. VII sesja obrad *Research areas of Polish and foreign young criminologists*, której przewodniczył dr hab. Wojciech Filipkowski, prof. UwB, przeprowadzona została w języku angielskim. Prelegenci, którzy przedstawili swoje wystąpienia to: mgr Davis Shelfer, mgr Milena Zajkowska, mgr Aleksandra Lewandowska, mgr Aleksandra Stachelska, mgr Matthew Caines oraz mgr Jovita Zekaite.

Dzień pełen obrad i dyskusji naukowych zakończył się zwiedzaniem pałacu Branickich w Białymstoku oraz kolacją integracyjną w Majątku Howieny.

Ostatniego dnia OFMK, 20 maja 2022 r., odbyły się cztery sesje obrad. Sesja VIII zatytułowana została „Prawnkarne i kryminologiczne aspekty współczesnych problemów polskiego społeczeństwa”. Przewodniczyła jej dr Diana Dajnowicz-Piesiecka. Podczas tej sesji swoje referaty przedstawili: dr Agnieszka Kilińska-Pękacz, dr Katarzyna Karolina Borkowska, dr Joanna Brzezińska, mgr Liwia Palus.

Równolegle do sesji VIII odbywała się IX sesja obrad, której przewodniczyła dr Emilia Jurgielewicz-Delegacz. Sesja ta zatytułowana została „Cyberprzestrzeń i nowe technologie w świetle badań kryminolo-

gicznych”. Prelegentami na tej sesji byli: dr hab. Paweł Waszkiewicz, prof. UW z mgr Krzysztofem Workiem, dr Maria Hapunik, dr Ewa Figas z lic. Wojciechem Rokowskim, mgr Katarzyna Gurak, mgr Piotr Mroczo, mgr Stanisław Rabczuk i mgr Tomasz Berdzik.

Następnie uczestnicy konferencji wzięli udział w sesji X oraz sesji XI. Sesji X „Prawo karne i kryminologia wobec ofiar przestępstw” przewodniczyła prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk. Natomiast swoje wystąpienia przedstawili: dr hab. Justyna Karaźniewicz, prof. UKW, dr hab. Marta Romańczuk-Grącka, dr Anna Kalisz, dr Katarzyna Liżyńska oraz dr Katarzyna Grott.

Równolegle do sesji X odbywała się XI sesja obrad, której przewodniczyła prof. dr hab. Katarzyna Laskowska. Sesja ta zatytułowana została „Prawo karne i kryminologia wobec ochrony dzieci i młodzieży”. Prelegentami na tej sesji byli: dr Ewelina Wojewoda, mgr Katarzyna Staciwa, mgr Katarzyna Jagodzińska, mgr Mateusz Gąsowski, lic. Maria Kopeć, lic. Oliwia Olęcka oraz mgr Błażej Stromczyński.

Uczestnicy reprezentujący różne jednostki naukowe z kraju i z zagranicy z entuzjazmem wymieniali spostrzeżenia na tematy dotyczące wygłaszanych referatów. Referujący otrzymywali szczegółowe pytania, które umożliwiły rozwinięcie przedstawianych tematów. W obradach konferencyjnych aktywni byli zarówno doświadczeni przedstawiciele nauki i praktyki, jak również młodzi i początkujący kryminolodzy.

Ostatniego dnia konferencji oficjalnego podsumowania IV Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów dokonał prof. E.W. Pływaczewski. Podziękował wszystkim uczestnikom wydarzenia reprezentującym zarówno polskie, jak i zagraniczne ośrodki naukowe. Zwrócił on uwagę na szeroki zakres poruszanej problematyki oraz wartość merytoryczną referatów zaprezentowanych w ciągu trzech dni obrad. Profesor wskazał istotną cechę tegoż wydarzenia, czyli interdyscyplinarny charakter konferencji. Przejawia się on w tym, że w każdej edycji Forum – obok studentów czy doktorantów – swoje referaty wygłaszają wybitni badacze z dziedziny prawa karnego, kryminologii, kryminalistyki, psychologii. Jak podkreślał prof. E.W. Pływaczewski Ogólnopolskie Forum Młodych Kryminologów ułatwia wymianę doświadczeń na linii mistrz–uczeń. Dzięki temu młode, dopiero kształtujące się pokolenie kryminologów ma możliwość wymiany spostrzeżeń ze znakomitymi i doświadczonymi przedstawicielami nauki. Natomiast dzięki temu, że w konferencji biorą udział również przedstawiciele tzw. praktyki, m.in. pracownicy służb policji, adwokatury i prokuratury OFMK umożliwia szerokie i wielopłaszczyznowe przedstawienie wielu zagadnień.